

Տարեկան գինն է . . . 130 ղոշ
Վեցամսեայ . . . 70 ,,
Եռամսեայ . . . 40 ,,
Մէկ ծանուցումը տողին 3 դուռուշ է :
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 ին
նա 16ին կը սկսին :

Դրո՞ւն երթալիք լրագիրներուն համար
ձախը առնողին վրայ է :
Լրագրոյ վերաբերեալ համակ կամ որ
իւրից գրութիւն, խմբագրին պիտի
ուղղուի . եւ ասոնց համար ձախ-
քը երկուցին վրայ է :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎՈՍՏԱՆԻՒՆՈՒԳՈՒՄ 25 ՅՈՒՆԻՍ

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սկսած, 17/29 յունիս .
Լատինոյ Վ. Յովսէփ Գրանդիս-
կոս կայսրը Խաղաղեան տնօր մեկնեցաւ
Սկսած դառնալու համար :
Ուրիշ հեռագրական լուր մը կը ծա-
նուցանէ թէ Եւրոպիոյ վեհապետութիւն-
նը նոյն իրիկունը Սկսած հասեր է :

Սովորական ծախսով եկած լուրերը
մինչեւ յունիս 12/24 կը հասնին :

Բոլոր Եւրոպայի ուղարկութիւնը
Գերմանիայի վրայ դարձած է այս միջո-
ցին : Բրուսելոյ կառավարութիւնը հը-
րաման ըրաւ վեց բանակ շարժական վեճակի
մէջ դնելու : Պէրլինի մէջ միտքերը սաս-
տիկ գրեւորութեան մէջ են . ժողովուրդը
պատերազմ կուզէ : Բրուսելոյ շահը կը
պահանջէ կրսն Գերմանական դաշնակ-
ցութեան դրոշմն անցնելու ու պատերազ-
մի ելլելու : Լատինոյ կառավարութիւնը
խոստացեր է կրսն Գերմանական դաշ-
նակցութեան մեծ ժողովին դաշնակցու-
թիւնը Բրուսելոյ կառավարութեան թո-
ղով թէ որ Գաղղիոյ դէմ պատերազմ
հրատարակէ :

Լյուս ծանրակշիւ լուրերուն հաստա-
տութիւն կը համարվի Փարիզի Բրու-
սելոյ դեսպան Բուրթալէզ կոմսին ար-
տորնօք Խաղաղ երթալը, ուր Եւրո-
պէան կայսրը ներկայանալով կարեւոր ա-
ռաջարկութիւններ պիտի ընէ իւր կա-
ռավարութեան կողմէն :

Լյուս ամենայնիւ գերմանական լը-
րագիրներէն ոմանք կը պնդեն թէ Բրու-
սելոյ կառավարութիւնը միտք չունի Լատ-
ինոյ խաղաղեան երկիրները պաշտպանե-
լու . այլ միայն Գերմանիայի շահերուն
վնաս մը չզգալու եւ մանաւանդ մանր տե-
րութիւններուն սիրտը սպառնալընքը
համար է որ զինուորական պատրաստու-
թիւններու ձեռք զարկած է կրսն :

Նիդըրլանդ լրագիրներն ալ այս մտքը կը
մեկնեն Բրուսելոյ զինուորական պատրաս-
տութիւնները :

Արմի թէ Բրուսելոյ տէրութիւնը
մանկաւ մտնուցեր է Գաղղիոյ կառավա-
րութեան իւր ձեռք առնելիք զինուորա-
կան պատրաստութեանց միջոցները, եւ
Գաղղիոյ արտաքին գործոց պաշտօնեայ
Վալէսքի կոմսը յունիս 5/17ին օրը
յայտարարութիւն ըրեր է տէրութեանց
զեւպաններուն թէ Եւրոպիոյ կայսր կա-
ռավարութիւնը կասկած չունի Բրուսել-
ոյ կառավարութեան ձեռք առած մի-

ջոցներուն վրայ :

Նիդըրլանդ Սկսած-Բուրթալէզ լրագիրը
որ 1 օրոք Բալթիկ ծովի քաղաքականու-
թեանը բերան համարված է, հետեւեալ
խօսքերը կրսն :

“ Լյուսիւն օրս բաւականապէս
ապացուցած է որ Նիդըրլանդ ու Ռու-
սիոյ տէրութիւնները հաստատութեամբ
որոշած են Գաղղիոյ ու Լատինոյ պա-
տերազմին մէջ ընդհանուր չեղողութիւն
մը պահել տալ Եւրոպայի : Իրենք հա-
մակրութիւն ունեն Խաղաղեան պատու-
թեանը, բայց նոյնպէս չեն ուզեր որ Լատ-
ինոյ դէմ ձեռք վերցնել եւ ոչ Գաղ-
ղիոյ դէմ ելլել :

“ Մէկ չկրնար ենթադրել թէ Բու-
րուսիայի պէս խոհեմ տէրութիւն մը իր
սուրը կշիռն մէջ կը ձգէ այսպիսի ա-
հագին անհասարկութեան մը առջիկ :
Ուստի Բրուսելոյ տէրութեան ըրած զեւ-
նորական պատրաստութիւնները մեր
աչքին պաշտպանողական նախադրու-
թեան մը կամ քաղաքագիտական շար-
ժում մըն է որուն նպատակը ուրիշ բան
չկրնար ըլլալ եթէ ոչ Գերմանական
չեղողութիւնը հաստատութեանը դիտա-
ւորութեանը ուժ տալ եւ անոր հետե-
ւանքներուն դէմ անպատրաստ չգտնվել :
Լյուս մեկնութիւնը Բրուսելոյ քաղաքա-
կան անտեղութեանցը աւելի յարմար է :
Միւս կողմէն Գերմանիան եկած լու-
րերը կը ծանուցանեն թէ Բրուսելոյ տե-
րութեան զօրքերը երկու բանակ բաժ-
նըվելով Մէկն եւ Ռուսիոյ դեմ ելլելու
քը պիտի երթան :

Լատինոյ 6000 զօրք պահպան
պիտի ընէ Գերմանիայի Ուլմ քաղաքին
երկրին մէջ :

Գաղղիա ալ իւր արեւելեան բա-
նակին զօրաց թիւը կաւելցնէ : Պէրլին-
քոյի լրագիրներուն խօսքին նայելով,
մինչեւ յունիս 5ը, յիշեալ զօրաց թի-
ւը 200000 հետեւակի եւ 20000 ձի-
աւորի պիտի հասնի . 400 ալ թիւա-
նօթ պիտի ունենայ :

Խաղաղ բանակին ալ լրացման զօ-
րաց գումարը եւ 100 թիւանօթ խըր-
կովեցաւ :

Հարաւ աւտու եկող զաղղիական
զոգեւորը Մարսիլիայէն մեկնելու ա-
տենը յունիս 12/24ին օրը Միւն-
չիօ դեմին եղբրը եղած մեծ պատե-
րագրին վրայօք թուրքիէն ու Փարիզէն
հեռագրական լուրեր հոն հասեր են, ո-
րոնք հետեւեալ տեղեկութիւնները կու-
տան :

Լատինոյ զօրքերը 40000 մեռ-
եալ ու վերաւոր ունեցեր եւ 29000 զե-
րի տուր են :

Լատինոյ 80 թիւանօթ ու 27
զօրաց թողուցեր են զաշնակցիներուն
ձեռքը :

Լատինոյ կայսրը անձամբ հրամա-
նատարութիւն կրնէ եղեր բանակին :

Պատերազմին գիշերը Լատինոյ կայս-
րը պատգամաւոր մը իրիկերէ դաշնակից
բանակը զինադադարու մ ինդրելու հա-
մար, բայց Եւրոպիոյ կայսրը չէ ընդու-
նել այս խնդիրը :

Գերմանիոյ զարհուրելի մեծու-
թեանը նայելով այս տեղեկութիւննե-
րը չարագանց եւ անհաստատել կը թուին
մեզ . ուստի հարկ կը լայ ճշմարտութեան
մօտ հանելու համար պաշտօնական տե-
ղեկագիրներու սպասել :

Պիւրէշէն գրված նամակ մը կը ծա-
նուցանէ թէ հոն ալ լուր առնելով է հե-
ռագրով թէ վերոյիշեալ պատերազմին
մէջ աւստրիացիք 20 հազար մարդ կոր-
սնցուցեր են :

Սկսած յունիս 13/25 թուով
Սկսած խօսված աւստրիական համա-
ռօտ տեղեկագիր մը հետեւեալ կերպով կը
նկարագրէ վերոյիշեալ պատերազմին զը-
խաւոր անցքերը :

“ Սկսած յունիս (Լատինոյ բանակը
յունիս 23ին օրը Միւնչիօ դեմին ալ եւ
զերքը անցաւ չորս տեղաց : Եւ թիւը
Բոսնիոյ զինուորին, Սկսած յունիս եւ Բալթիկ
նօրի զիւրքերը բունեց . ձախ թեւն ալ յու-
նիս 24ին օրը յառաջ քայլեց մինչեւ
Մարսիլիոյ ու Բալթիկ ծովի մօտ, եւ
ամեն տեղ թշնամին ետ քաշվեցաւ :

Եւրոպիոյ պաշտպան կայսրական բանակը
յառաջ կը քաշէր դէպ ի Բիւզէ գե-
տը, զաշնակցիները որոնք նոյնպէս իրենց
բոլոր զօրքերովը յարձակողականի սկսեր
էին, հետզհետէ մեծ զօրութիւն գումա-
րեցին, անանկ որ երկու բանակներուն
զինուոր զօրութիւնը յունիս 24ին օրը
ժամը երկուքին միջոցները իրարու դար-
նըվեցան : Մեր երկրորդ բանակը՝ որ ալ
թիւը կը կազմէր 7 լեք զօրապետին հը-
րամանատարութեանը ներքեւ, արիւրար
թշնամոյն զօրութեանը դէմ դրաւ վե-
րոյիշեալ գիւրքերուն մէջ, եւ մինչեւ ժա-
մը վեց շարունակ ինքզինքը պաշտպանեց :
Իսկ առաջին բանակը՝ որ ձախ թեւը կը
կազմէր Սկսած յունիս զօրապետին հրամա-
նին տակ, միշտ յառաջանալու վրայ էր
Վիէզի դեմին կողմը : Ժամը 7ին մի-
ջոցները թշնամին իւր զինուոր յարձա-
կումը Սկսած յունիս վրայ ուղղեց, եւ քա-
նի մը ժամ պատերազմեց ետեւ անոր
տիրեց, որով որ մեր երրորդ բանակը
քաջարաւ պաշտպանեց յիշեալ գիւրքը :
Եւրոպիոյ թշնամին Վալթիկ ծովի վրայ քա-
լեց որ նոյնպէս յառաւորութեամբ պաշտ-

պանվեցաւ մեր առաջին եւ եօթներորդ
բանակներին . բայց վերջապէս թշնամին
ձեռքը թողուլ հարկ եղաւ :

“ Սկսած յունիս ու Վալթիկ ծովի կու-
նիւր շարունակած ժամանակը, անգին մեր
ուրիշ երրորդ բանակը՝ որ ալ թեւն ծայրն
էր՝ Բոսնիոյ զինուոր յառաջ քաշելով,
զինացը եղած Սարաեւոյի զօրքերը ետ
քշեց . բայց այս շարժումը բաւական ու-
րաշէ չկրցաւ ըլլալ կեդրոնին կողմը կու-
րուսած գիւրքերին վերադառնալու համար
ընելու համար : Զոյն թեւին վրայ մեր
երրորդ եւ իններորդ բանակները պատե-
րագրեցան՝ մեծաւորներով բանակն ալ
իրենց օգնական ունենալով : Պահանջ
ձիւրքերը քանի մը արիական յարձա-
կումներ ըրին թշնամեաց վրայ :

“ Սկսած յունիս իրիւր շատ ըլլալով,
եւ մանաւանդ ձախ թեւին վրայ մեր ա-
ռաջին բանակը իւր յարձակողական շարժ-
մանը մէջ արդիւիւրով, մինչ թշնամոյն
զինուոր բանակը գեպ ի Սկսած յունիս
առաջացեր էր, պարտաւորեցանք ետ քա-
շելու : Լյուս նահանջը իրիկունն ու շ-
ատեն եղաւ սաստիկ փոթորիկի մը ժա-
մանակ : Մեր զօրքերը զեւրքը Բոս-
նիոյ, Սկսած յունիս, Սկսած յունիս Սկսած
թաւալած տեղերը բանակեցան :

Սկսած յունիս պաշտօնական լրագիրնե-
րուն խօսքին նայելով, Սկսած յունիս պա-
տերազմին մէջ Լատինոյ կողմէն
63 պաշտօնակալ ու 1302 զինուոր մե-
ռեր, 218 պաշտօնակալ եւ 4130 զե-
նուոր վերաւորներ է 4000 մարդ ալ պա-
կաս կայ :

Գաղղիական Սկսած յունիս լրագրին ալ
խօսքին նայելով, նոյն պատերազմին մէջ
գաղղիացեաց կողմէն 24 պաշտօնակալ
եւ 299 զինուոր մեռեր, 103 պաշտա-
նակալ եւ 2066 զինուոր վերաւորներ է :
470 մարդ ալ պակաս կայ : Հայտնի է
որ պակասները գերի բռնըվածներն են :

Խաղաղեան մէջ Սարաեւոյի կա-
ռավարութիւնը Լատինոյ ձեռքէն առ-
նըված կամ Սարաեւոյի թաղաւորին
ինքնակամ հնազանդիլ ուղղող երկիրները
բարեկարգելու զբաղած է նոր կառավա-
րիչներ եւ քաղաքական ու զինուորական
իշխանութիւններ հաստատելով : Հիշ-
եալ երկիրները Սարաեւոյի տէրութեան
զաւաճեան համարված են :

Սկսած տէրութեան երկիրներուն ալ
մեծ մասը Սարաեւոյի թաղաւորին
պատգամաւորներ իրիկելով անոր իշխա-
նութեանը ներքեւ մտնելու եւ Լատ-
ինոյ դէմ գէնք առնելու ինքզին ըրին .
բայց Սկսած յունիս Լատինոյ թա-
ղաւորը Սկսած յունիս պաշտպան աշխարհական իշ-

ՀԱՅԿԵՆ ԻՒՂ. (ՊԵՆԸՐԳԵՆԵՂԸ)

ՀՅԿԿ

Ահա անգլիացի երեւելի գրեգորյան շնորհ

Այս եղբւոր որ մօրինա բազմա ծովին լերդէն
(գարա ճիւղէր) կը համարէ, ուրիշ այս տեսակ եւ
զերուն ամենէն մարտիկ եւ ընտիրն է, եւ հոսմ
ու համա ալ միւսներուն պէս ծանր եւ անախտ
է: Բայց Եւրոպայի գլխաւոր բնակիչ փոքրեւ
րայն ստուգած ամենագորաւոյ գեղ մըն է մօրթի
հիւանդութիւններու, խոյլի (սքոսմա), սքո-
թիթի, ջրային հիւանդութեանց, թուլութեան եւ
ուժոյնուղաման, փառսժութեան, դիմաց գեղ-
նութեան եւ տկար կազմուածք ունեցող տղայոց:

Այս եղբւոր աւատու եւ իրիկուն մէկ մէկ ա-
նունէ զրգալ խմելով սկսելու եւ հետզհետէ չա-
փոքն աւելցնելու է միւսեւ հնչա քնց զրգալ:
Օրը ցուրտ եղած ժամանակներ թէ որ դոյ-
նը պարտի եւ թանձրանայ, չիւր տար ջուրի մէջ
զրգիլով՝ իւր անջի պարզութիւնը կը դանէ:

Այս եղբւոր կը դանդիկ Պէյ, յօլու, Պ. Օթմանի
եւ Տէլլատուտ երեւելի գեղադործներուն խա-
նութիւն:

Այս լուրջ շարժում անգամ մը կ'են-
հեղձարթի օրերը: Այս որ ուզէ կրնայ ստորագ-
րել, Կ. Պօլսոն՝ Զինիթ խանը լուրջայոյ գրա-
նենակը: Իսկ դուրսը հոգաբարձուներն են:

Իսկ Սարգիս աղա Արաբիկեան.
Արաբիկեան Պօլսոն աղա Արաբիկեան.
Իսկ Յակոբ աղա Պէյրզեան.
Պօլսոն Յակոբ աղա Սանի.
Պօլսոն Սահմանի Յօլմէի աղա Պօլ-
սիկեան.

Պօլսոն Պօլսոն պատուելի Օւսթրեան.
Իսկ Յակոբ աղա Պէյրզեան.
Պօլսոն Պօլսոն Տ. Ստանան.
Իսկ Տէլլատուտ Պօլսոն Տէլլատուտ.
Պօլսոն Տէլլատուտ ստորագրելու ուղղուն-
ը այս տղաներէ մէկուն հետ կրնան թիւղակցիլ:

[illegible]